POLICY FÖR ATT MOTVERKA PENNINGTVÄTT, FINANSIERING AV TERRORISM OCH BROTT MOT INTERNATIONELLA SANKTIONER

BESLUTSDATUM:	2026-05-26
BESLUT AV:	Direktionen
ANSVARIG AVDELNING:	Avdelning för intern styrning och verksamhetsstöd (AIS)
FÖRVALTNINGSANSVARIG:	Samordnare för arbetet mot penningtvätt
DIARIENUMMER:	2026-00612
HANTERINGSKLASS:	ÖPPEN

Policy för att motverka penningtvätt, finansiering av terrorism och brott mot internationella sanktioner

Innehåll och syfte

Denna policy beskriver hur Riksbanken ska arbeta för att motverka att Riksbanken utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism eller bryter mot internationella sanktioner. Syftet med denna policy är att fastställa grunderna för detta arbete.

Målgrupp

Denna policy riktar sig till Riksbankens samtliga medarbetare. Begreppet medarbetare avser alla arbetstagare och de uppdragstagare som har tillgång till en riksbanksdator och till Riksbankens system och som deltar i Riksbankens dagliga verksamhet.

Innehållsförteckning

Policy för att motverka penningtvätt, finansiering av terrorism och brott mot internationella sanktioner 1

Innehåll och syfte 1

Målgrupp 1

1 Inledning 3

1.1 Bakomliggande regelverk 3

1.2 Definitioner 4

2 Roller och ansvar 4

3 Riksbankens arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism 6

4 Internationella sanktioner 6

5 Efterlevnad 7

6 Ikraftträdande 7

1 Inledning

Riksbanken är Sveriges centralbank och har en unik roll i det finansiella systemet. Riksbankens mål och uppdrag framgår av lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen).

I Sverige bekämpas penningtvätt genom en kombination av lagar och regler, samt övervakning och tillsyn som utförs av flera myndigheter. Finansinspektionen övervakar finansiella institut och utövar tillsyn för att säkerställa att de följer lagar och regler. Finanspolisen tar emot och analyserar rapporter om misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism. Vidare utreder Ekobrottsmyndigheten ekonomisk brottslighet.

Alla aktörer som omfattas av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), d.v.s. verksamhetsutövarna, är skyldiga att vidta kundkännedomsåtgärder och genomföra riskbedömningar m.m.

Riksbanken omfattas inte av penningtvättslagen och utövar inte tillsyn. Riksbanken bidrar till att motverka risken för penningtvätt och finansiering av terrorism i samhället genom att, i relevanta delar av verksamheten – främst inom betalningsområdet – använda penningtvättslagen och Finansinspektionens föreskrifter i vägledande syfte.[1] Vidare omfattas Riksbankens medarbetare av straffrättsliga bestämmelser i lagen (2014:307) om straff för penningtvättbrott som i det straffrättsliga avseendet kompletterar penningtvättslagen.

Riksbanken omfattas även av lagen (2025:327) om internationella sanktioner. Enligt denna lag kan överträdelser av EU-förordningar om ekonomiska sanktioner eller kompletterande föreskrift som regeringen beslutat, med anledning av sanktionsbeslut utfärdat av FN eller EU, medföra straffansvar. Mot denna bakgrund reglerar denna policy även hur Riksbanken arbetar för att efterleva sanktionslagstiftningen.

1.1 Bakomliggande regelverk

1.1.1 Tillämpliga regelverk

Lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank

Lagen (2014:307) om straff för penningtvättbrott

Lagen (2025:327) om internationella sanktioner

[1] De delar av Riksbankens verksamhet som är exponerad för risker att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism identifieras i den allmänna riskbedömningen som uppdateras minst årligen.

1.1.2 Regelverk som Riksbanken använder i vägledande syfte

Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen)

Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:11) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

1.2 Definitioner

Penningtvätt avser åtgärder som rör pengar eller annan egendom som härrör från brott eller brottslig verksamhet som kan dölja egendomens samband med brott eller brottslig verksamhet, kan främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig egendomen eller dess värde, kan främja möjligheterna för någon att undandra sig rättsliga påföljder eller innebär att någon förvärvar, innehar, hävdar rätt till eller brukar egendomen.[2]

Finansiering av terrorism innebär i korthet att samla in, ta emot eller tillhandahålla pengar eller annan egendom i avsikt att egendomen ska användas, eller med vetskap om att den är avsedd att användas för att begå eller på annat sätt medverka till terroristbrott alternativt till försök, förberedelse eller stämpling till terroristbrott, eller särskilt allvarlig brottslighet.[3]

Internationella sanktioner innebär att begränsningar införs i handlingsfriheten för en specifik stat, en grupp, ett företag eller individ. De sanktioner som gäller i Sverige har beslutats av FN:s säkerhetsråd, EU eller i föreskrifter meddelade av svensk regering.[4]

Allmän riskbedömning avser en bedömning av hur de produkter och tjänster som tillhandahålls i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker.[5]

2 Roller och ansvar

Avdelningschefer ansvarar inom sitt ansvarsområde för att:

- identifiera risken för att den egna avdelningens verksamhet kan komma att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt att dessa risker värderas, hanteras och rapporteras enligt riskhanteringsprocessen
- de verksamhetsspecifika allmänna riskbedömningarna genomförs

[2] 1 kap. 6 § penningtvättslagen.

[3] 1 kap. 7 § penningtvättslagen.

[4] Regeringskansliet, Sanktioner, https://www.regeringen.se/regeringens-politik/utrikes--och-sakerhetspolitik/sanktioner/.

[5] 2 kap. 1 § p. 1 penningtvättslagen.

- risken för brott mot internationella sanktioner i den egna avdelningens verksamhet identifieras samt att dessa risker värderas, hanteras och rapporteras enligt riskhanteringsprocessen
- det finns verksamhetsanpassad utbildning inom penningtvätt, finansiering av terrorism och internationella sanktioner
- det finns relevanta och uppdaterade styrande dokument avseende sina åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism samt för att hantera risken för brott mot internationella sanktioner.

Ansvarig för samordning för Riksbankens arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism (placerad på AIS) ansvarar för att:

- Samordna och stödja Riksbankens arbete mot penningtvätt, finansiering av terrorism och brott mot internationella sanktioner
- sammanställa och utvärdera den allmänna riskbedömningen som gäller för hela Riksbanken
- minst årligen kontrollera att verksamheten har relevanta och uppdaterade styrande dokument avseende sina åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism
- minst årligen kontrollera att verksamheten har relevanta och uppdaterade styrande dokument och processer för att hantera risken för brott mot internationella sanktioner
- minst årligen kontrollera och följa upp att de åtgärder, rutiner eller andra förfaranden som Riksbanken beslutat om gällande åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism också genomförs i verksamheten
- vid behov rapportera till direktionen resultatet av sin kontroll.

Compliance ansvarar för att:

- ge verksamheterna råd och stöd i frågor som rör penningtvätt och finansiering av terrorism samt sanktionsregelverket
- informera och utbilda medarbetarna gällande relevanta regelverk
- rapportering till Polismyndigheten (finanspolisen) vid misstanke om att Riksbankens utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Compliance kan utse någon inom verksamheten i sitt ställe för att upprätta dessa rapporter
- kontrollera och regelbundet bedöma Riksbankens arbete för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och brott mot internationella sanktioner

- lämna rekommendationer till berörda personer baserade på de iakttagelser som compliance gjort
- rapportera sina iakttagelser till direktionen vid behov.

För **Internrevisionsavdelningens** ansvar inom penningtvättsområdet, se Riksbankens Policy för internrevision.

3 Riksbankens arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Inom Riksbankens verksamhet ska allmänna riskbedömningar göras för att utvärdera om det föreligger en risk att Riksbanken kan komma att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Det ska finnas relevanta styrande dokument som beskriver hur dessa risker ska hanteras. Dokumenten ska anpassas efter den specifika verksamhetens risker, med stöd i den verksamhetsspecifika allmänna riskbedömningen. För att hantera riskerna ska åtgärder för kundkännedom vidtas i berörda verksamheter. Åtgärderna ska anpassas efter den specifika verksamheten. Uppgifter som har inhämtats i samband med kundkännedomsåtgärderna samt den verksamhetsspecifika allmänna riskbedömningen ska ligga till grund för riskbedömning av den enskilda kunden.

Det ska finnas utbildning för samtliga anställda för att säkerställa en kontinuerlig kunskapsuppdatering.

Riksbanken ska, trots sekretess, som huvudregel underrätta Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten vid misstanke om brott.

4 Internationella sanktioner

Det ska årligen utvärderas och dokumenteras i vilka av Riksbankens verksamheter som det förekommer transaktioner/avtal som kan träffas av sanktionslagstiftningen. För Riksbanken innebär sanktionslagstiftningen till exempel ett förbud mot att genomföra transaktioner för fysiska eller juridiska personer som återfinns på en sanktionslista eller ett förbud att ingå avtal och andra förbindelser med en sådan fysisk eller juridisk person.

Riksbanken ska beakta sanktionslagstiftningen och säkerställa att internationella sanktionsföreskrifter efterlevs, för att förhindra att Riksbanken bryter mot dessa. Verksamheterna ska därför ha regler och-/eller rutinbeskrivningar för hur verksamheten ska förhindra brott mot internationella sanktioner.

Mer information om de sanktioner som gäller i Sverige finns på regeringens hemsida.[6]

5 Efterlevnad

Förvaltningsansvarig ska kontrollera efterlevnaden av avdelningschefernas ansvar enligt denna policy. Compliance ska regelbundet rapportera de risker som har identifierats till direktionen via tertialrapporten.

6 Ikraftträdande

Denna policy träder i kraft den 1 juni 2026. Genom denna policy upphävs tidigare Policy om Riksbankens arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt arbete för att förhindra brott mot internationella sanktioner (dnr 2025-00656) som beslutades den 29 april 2025.

[6] Regeringskansliet, Sanktioner, https://www.regeringen.se/regeringens-politik/utrikes--och-sakerhetspolitik/sanktioner.